N:o 1
1939

Uusi HUOMEN

»ÄLKÄÄ ANTAKO TULEN SAMMUA«

UUSI HUOMEN

VALKOISEN SUOMEN NAISTEN LEHTI

v:ksi 1939

Lehteä toimitetaan edelleen puhtaasti isänmaallisessa mielessä ja kansallisessa hengessä. Siinä käsitellään maanpuolustus-, heimo- y.m. kansallisia kysymyksiä, samoin valtiollisia tapahtumia sekä koti- että ulkomailla, yhteiskunnallisia ja sivistyselämään kuuluvia asioita ja julkaistaan erilaisia opettavia, kasvattavia tai yleishyödyllisiä kirjoituksia, kuten maa- ja kotitaloutta, käsitöitä y.m.

*

Lehteä ovat kirjoituksillaan toimituskunnan lisäksi avustaneet m.m. kirjailijat *Maila Talvio, Hilja Haahti, Irene Mendelin, Hanna Rauta, Auni Nuolivaara, K. M. Wallenius, Heikki Asunta* ja *Kaarina Vaher,* kirkkoherra *L. P. Tapaninen,* rovasti *N. A. Huttunen,* pastorit *Urho Muroma, Elias Simojoki* ja *Olavi Lähteenmäki,* emäntä *Eveliina Ala-Kulju,* opettaja *Elsa Koskimies,* maisterit *Armi Hallsten-Kallia, Anna Isoniemi, Ilona Kares, Irma Helkavaara-Ytti,* tohtori *Kerttu Seppä,* ylihoitaja *Aili Engelvuori,* lehtorit *Liisa Bergius* ja *Impi Kormu,* opettaja *Elsa Vartiainen,* rouvat *Impi-Liisa Kilpeläinen* ja *Sylvi Sarajas,* sacr. min. cand. *Elvi Saari* ja *Hilla Kaipainen,* agronoomi *Lea Lumme* y.m.

*

Uusi Huomen on maamme uusin ja mielenkiintoisin naisten lehti

*

Lehti ilmestyy kaksi kertaa kuukaudessa, yhteensä 20 numeroa vuodessa. Tilaushinta mk 40:– kotimaassa, ulkomailla 2 dollaria. Tilataan kaikista postikonttoreista, asiamiehiltä ympäri maan ja suoraan lehden toimistosta os. Neitsytpolku 7, puh 64 159.

*

Tilatkaa ja levittäkää – Pyytäkää asiamiesehtoja.

Uusi HUOMEN

ISÄNMAALLIS-KANSALLINEN NAISTEN LEHTI

Toimitussihteeri:
ELSA VUORJOKI
Puh. 45 336
Taloudenhoitaja:
TYYNI LEISIO

HILJA RIIPINEN, päätoimittaja
Toimituskunta:
ELNA HETEMÄKI, VIOLA KUISTIO
ANNA POHJANHEIMO, EEVI SOLANNE
Julkaisija: KUSTANNUS-OY. RASTI

TOIMISTO:
Helsinki
Neitsytpolku 7
Puh. 64 159 Klo 10—13
Tilaushinta vsk. 40: —

N:o 1

25. 1. 1939

V. 1939.

Uinut kehdossa purppurapilvien
vuosi uusi, sa aaltonen ajan.
Varroin tuloas tuikkeessa tähtien
pihaportailla kotoisen majan.
Ja ne löivät nuo lyönnit niin harvakseen,
jotka julisti vuoden taas vaihtuneen.

Mitä vaiheita tuot sinä tullessas?
sydän värjyvä arkana kysyy.
Onko siunattu rauha sun lahjanas
ja se eelleenkö maassamme pysyy?
Saako totuus ja oikeus kunniaan,
yli kaikenko onni on isänmaan?

Vuosi uusi, ah, jospa sun kaares tie
näkis heräävän eheän Suomen,
joka viirinsä hulmuvan voittoon vie,
jolla hengen on kirkkahin huomen,
joka voimalla töiden ja taistojen
kulkee suurehen, suurehen suvehen.

Irene Mendelin

HERRAN SANOMA —

onnen sanoma uudelle vuodelle!

Kallistakaa korvanne ja tulkaa minun tyköni; kuulkaa, niin teidän sielunne saa elää! Ja minä teen teidän kanssanne iankaikkisen liiton, annan lujat Daavidin armot.
Jes. 55: 3.

Näin Herra meille ajan lapsille huutaa uutena vuotena! Ajan virta kiiruhtaa kulkuaan vieden meitä maailman loppumäärää kohti ja itsekutakin kohti kuolemaa. Uuden vuoden ajankäänteessä liikkuu ihmismielissä monenlaisia ajatuksia ja toiveita. Ihminen mielellään tirkistäisi tulevaisuuteen, vaan sen on Herra hämärään salannut. Ja kun ei ihminen muuten voi sinne nähdä, niin edes omatekoisilla toiveillaan sinne kapuaa ja toivoo onnea tulevilta päiviltä.

Kukin toivottaa onnea sukulaisilleen ja ystävilleen. Mutta kullakin on itsellään omakohtainen salainen toiveensa. Itsekäs luonne haluaa valtaa ja kunniaa, toinen toivoo rikkautta ja suurta perintöä. Sairas toivoo, että aika toisi hänelle takaisin menetetyn terveyden. Toisella taas ei ole suuria toiveita. Köyhä perheenisä esim. toivoo ja huolehtii, kuinka hän voisi saada alkavana vuotena vaimonsa ja lapsilaumansa ruuassa ja vaatteissa pidetyksi. Näin pyörivät ihmisten toiveet maallisen onnen pyyteissä.

Onnea Herrakin meille toivoo, mutta korkeampaa ja jalompaa, mitä tämä maallinen. Tämä onni ja autuus sekä Jumalan ajatukset, joilla Hän on tämän onnen säätänyt, ja Herran tiet, joilla Hän tähän autuuteen johtaa, eivät ole meidän määrättävissämme, vaan Herra sanoo: niin paljon korkeammalla kuin taivas on maasta, ovat minun tieni teidän teitänne ja minun ajatukseni teidän ajatuksianne.

Niin monilla sanoilla Herra rakkaudessaan huutaa ja kutsuu: tulkaa, tulkaa, kallistakaa korvanne ja kuulkaa . . . Ei hän käske ankarana isänä eikä pakottamalla pakota, vaan Hänen rakkautensa loistaa joka sanasta. Vieläkö rakkaampaa kutsua, ystävä, odotat? Monta kertaa Herra kysyy: miksi te koetatte sammuttaa janoanne maailman kaivoista, joissa ei vesi pysy? Miksi näin, kun elämän veden lähde on avoinna?

Kun jaksaisit, ystävä, olla kuuntelematta niitä, jotka houkuttelevat maailman ja synnin teille, joista ei kuitenkaan saa tunnon rauhaa. Koeta kuunnella ja seurata tätä Herran ääntä: Kallistakaa korvanne ja kuulkaa, niin teidän sielunne saa elää. Ja minä teen teidän kanssanne iankaikkisen liiton; annan lujat Daavidin armot.

Niilo A. Huttunen.

Miltä näyttää

Valtiomiehet ovat pitäneet vuodenvaihdepuheita, antaneet lausuntoja poliittisesta y.m. tilanteesta, ovat kirjoittaneet saavutuksista ja vastaisuuden näköaloista. Sävy puheissa ja kirjoituksissa läpi koko p u o l u e linjan on ollut suurin piirtein merkillisen sama, jotakin yksinkertaisilla sanoilla tämän tapaista: Hyvä on ollut suunta. Hyvästi on kaikki mennyt. Hyvä on ollut yhteistyö eri elinten välillä. Hyvin on valtiokukkaro kestänyt. (Sivumakuna on pikkuviittaus, että maahan tuodaan liiaksi tavaraa, että jossakin on vähän työttömyyttä ja että saattaahan pula joskus tulla). Mutta yleensä hyvät ovat merkit edessä ja lupaavalta näyttää yleensä kaikki eteenkin päin. Ja kun vielä turvana on skandinaavinen orientoituminen, niin — — Onpa kuin hyrisisi kansamme korviin sievä, vanha kehtolaulu: "Pai, pai, paitaressu — — pai, pai —"

Onko sitten ihme, jos suuri osa kansaa uinuisi tässä hempeässä hyvän hymistyksessä.

Ja kuitenkin on aivan varmaa, että viisaimmat ja tervemielisimmät myöskin puolueitten piirissä tuntevat tunnossansa jotakin aivan toista. Kokemushan jo näyttää, että se tie, mitä esimerkiksi v. 1929 kansallisen havahtumisen jälestä, jota sisäpolitiikan avulla on yritetty tukahduttaa, se tie kulkee marxilaisvaltaa kohti ja päättyy, jollei punaiseen kumoukseen, niin siinä määrin punaisuudella kyllästettyyn olotilaan, että kumous on jo tarpeeton.

Eipä niin, etteivätkö puolueet yrittäisi parastaan. Esim. sitten v. 1918 ovat kukin jo nyt yli 20 vuotta tehneet kaiken mitä ihminen ja raha voi. Mitä se on auttanut! Suurilla ponnistuksilla ja komeilla rahasummilla, joita jokainen puolue on koonnut jopa yleisarpajaisilla, tullaan taas alkavana vuonna käymään vaalitaisteluja, joihin koko kansa hälyytetään. Ja mitä saavutetaan? — Hm. Yksi, kaksi tahi ihmeellisimmässä tapauksessa kolme n.s. porvaripuolueitten edustajaa siirretään uudessa eduskunnassa jostakin puolueryhmästä johonkin tahi joihinkin toisiin. Niin — mitä kaiken järjen nimessä sillä siirrolla parlamentissa on merkitystä tälle maalle? Eikö nyt vielä tiedetä, että puolueparlamentissa sellainen kuin kahvinjuonti tahi muu poissaolo äänestyksestä voikin ratkaista tärkeimmissä kohdissa.

Sen sijaan näillä puoluerynnistyksillä, jotka kukin vetävät toisestaan hajalleen omaa nurkkaansa kohti, saadaan aikaan eräs tulos: vasemmisto lisääntyy. Ajan kysymys on, koska se lievemiehineen, joita se helpolla saa keskustasta ja ruotsalaisten liberaaleista, laskee 101—102 henkisen äänestäjäyhtymän. (Edellyttäen, ettei jostakin syystä kansamme ennen sitä havahdu!) Ja valtiollinen tie on sitten punaisilla lipuilla merkitty.

Näin on. Vaikka alati sattuu ilmiöitä, joitten luulisi puhuvan. Olisiko eräitä aikoja sitten uskottu mahdolliseksi, että pääkaupungin parhaissa juhlasaleissa tunnustetaan julkisesti kommunismia! Kommunismihan on muka laissa kielletty. Osoitetaan myrskysuosiota bolshevistisille vallankumouskaartilaisille, jonka kaartin teot on kauhulla ja verellä merkitty Espanjan historiaan. Tai että maamme vapauttamisesta ja vapaustaistelijoista tehdään mitä pilaa vain jo julkisuudessakin. Että punaiset voimat on nostettu kuin kukoiksi orrelle ja valkoisen ajatuksen julistajat merkitään pahantekijöiksi. Ei kai. Nyt se kuitenkin on jokapäiväistä. Ja jos jokin rehellinen puolueihminen näistä havahtuu, niin rientää sama valtiollinen sinfonia lehtien ja radion avulla selittämään: Kaikki hyvin. Yhteistyö sujuu erinomaisesti: T.s.: Pai, pai, paitaressu —

Siksi te kaikki isänmaan ystävät, jotka näette, mihin tämä vie, tietäkää paikkanne ja muistakaa velvollisuutenne! Kansamme on pelastettava ja vapautettava puolueitten ikeestä. Kansan onni ei tule niiden avulla. Ainoa pelastus on päästä yhteen suurten kansallisten ja isänmaallisten tunnusten ympärille. Ne ovat meillä ikivanhat ja ikiuudet. Lehtemme yrittää kohdaltaan teroittaa niitä nyt alkaneena taistelujen ja niinkuin toivomme ja uskomme voittojen vuonna.

L a p u a, 5. 1. 1939.

Hilja Riihiniemi

HYVÄÄ UUTTA VUOTTA – ulkopolitiikassakin?

Vuoden vaihteessa on lausuttu monen monia ennusteluja siitä, mihin suuntaan maailma vuonna 1939 kääntyy, ja mikäli on eri maiden lehdistöä voinut huomioida, on varsin monella taholla käsitys vallalla, että sotaa ei voida välttää. Sanoopa muudan ennustajatar sen puhkeamisajankin, toukokuun, ja Yhdysvalloissa mainitaan parin raporttia antamaan kutsutun suurlähettilään kongressin puolustusvaliokunnille selittäneen suunnilleen samaa.

Onhan totta, ettei huolen aihetta puutu, varsinkaan senvuoksi, että on edelleen olemassa niitä, joille sodan puhkeaminen olisi hyödyksi. Mutta vastavoimatkin ovat monet, ja saattaa olla mielenkiintoista tarkastaa, miltä näiden vaikutusmahdollisuudet näyttävät.

Suppea yhteenveto viime vuoden tapahtumista on lausuttavissa siten, että Euroopassa alkoi täydellä vakavuudella maailmansodan pakkorauhojen alueellisten määräysten tarkistus. Suur-Saksa syntyi täten kansallisen itsemääräämisoikeuden pohjalla ja samalla muodostui Puolan ja Unkarin saadessa vähemmistönsä Tshekko-Slovakiasta "kotiin", Tshekko-Slovakian uusi valtio, joka ahtaampana rajoiltaan, mutta yhtenäisempänä kokoonpanoltaan, on ryhtynyt uudestirakennustyöhön. Samalla ovat Tonavan laakson olot monessa suhteessa kehittyneet sopusointuisemmiksi, entisten vihollisten tehdessä sopimuksia (Bulgaria jäseneksi Balkanin liittoon, Unkarin ja Jugoslavian sopimus syntymässä). Nämä muutokset ovat tapahtuneet ennen kaikkea kansallisten suurvaltain, Saksan ja Italian avulla.

Suurvaltain yhteistoimintaa ei enää menneen vuoden kuluessa ilmentänyt poliittiselta kannalta katsoen kuollut kansainliitto, vaan neuvottelut kaksittain, jotka johtivat Englannin ja Italian sopimukseen, Englannin ja Ranskan liiton uudistamiseen, yritteisiin Ranskan ja Italian välillä — ja syyskuisen kriisin painosta neljän vallan Münchenin sopimukseen sekä sen yhteydessä Saksan ja Englannin rauhanselitykseen, jota seurasi myöhemmin Saksan ja Ranskan samanlainen selitys. Tätä jälkimmäistä on tähdennettävä senvuoksi, että siinä Saksa, useaan kertaan ilmoitettuaan valtakunnankanslerinsa suulla olevansa siihen valmis, on tehnyt lupauksen luopua Elsass-Lothringista ja vahvistaa pysyviksi nykyiset länsirajansa. Tämä merkitsee tuhatvuotisen, yhä uudelleen leimahtaneen taistelun päättymistä. Lopuksi on Euroopan osalta odotettava, että Neuvostoliitto on joutunut Euroopan asioista syrjään.

Muita — joukossa tärkeitäkin — seikkoja mainitsematta saatamme nyt käydä katsomaan, miltä rauhan mahdollisuudet näyttävät alkaneelle vuodelle.

Maailmassa raivoaa parhaillaan kaksi sotaa. Kauko-Idässä on Japani viime vuoden kuluessa saavuttanut suuria voittoja, vaan ei sodan loppua. Mutta sen saavutuksiin kuuluu ilmeisesti muun maailman vaikutuksen tavaton pieneneminen Kiinassa Japanin edustaman "Aasia aasialaisille" kannan mukaisesti. Ajoittain on muihinkin valtioihin ulottuvan selkkauksen uhka näyttänyt olevan edessä, varsinkin Neuvostoliiton rajoilla, silti pääsemättä puhkeamaan. Tämän sodan loppupäätä ei ole näkyvissä, ja Kiinan erikoislaatuinen valtioluonne tekee sille ilmeisesti mahdolliseksi jatkua Kiinana, joskin huomattavalta osaltaan japanilaisen holhouksen alla.

Toinen sota, Espanjan, jossa "sotaakäyvän oikeuksia" ei ole taisteleville puolille myönnetty, jatkuu jo kolmatta vuotta. Historiasta tiedetään kaikkien Espanjan taisteluiden olleen pitkiä, säälimättömän kovia ja vaikeita. Kerran toisensa jälkeen on yleisen Euroopan sodan uhka ollut näköpiiriin ilmestymässä tällä taholla, etenkin senvuoksi, että Espanjan sota on ollut kominternin sotaa Euroopan avaamiseksi bolshevismille. Näiden päivien Ranskasta esim. ei puutu ääniä, jotka vaativat nyt juuri aktiivista punaisen Espanjan auttamista, jottei kansallisen Espanjan voitto, jota Ranskassa monet pelkäävät, sulkisi Ranskan teitä Pohjois-Afrikkaan!

Ranskan ja Italian keskinäiset ristiriidat, jotka viime viikkojen aikana ovat paisuneet varsinkin sanomalehtiväittelyiden alalla, ovat oikeastaan syvimmältään tähän Espanjan kysymykseen liittyneet ja voivat sen selvittyä paremmin ratketa. Se voitokas taistelu, jota

kenraali Francon joukot jouluaaton aattona alkamansa yhä jatkuvan suurhyökkäyksen muodossa käyvät, tuo sodan lopun varmasti lähemmäksi. Jos sota olisi pelkästään espanjalaisten taistelua espanjalaisia vastaan, se ei kauaa pitkittyisi, sillä Francon uusi valtio voittaa sydämet "tasavaltalaisellakin" puolella. Mutta Espanjassa tapahtuu silmiemme edessä maailmankatsomusten taistelu, johon sitä paitsi sekaantuvat ulkopuoliset kansat.

Eräs maanääri, jossa sodan sanotaan uhkaavan, on Ukraina. Sanotaan Saksan salaisesti kannattavan Suur-Ukrainan luomista, johon se hankkisi itselleen täyden taloudellisen määräämisvallan. Tämä Saksan "pyrkimys Itään" on suurvaltojen huolestumisen aiheena, ja kun se ilmenee muissakin muodoissa, taloudellisena kilpailuna Balkanilla, Turkissa y.m., on mahdollista, että tämän huolen varjo on piirtänyt todellisuutta selvemmiksi "Ukrainan" uudet rajat. Kylmästi laskien on vaikea uskoa, että Saksa vakavissaan tahtoisi asettua ristiriitaan sekä Puolan että Neuvostoliiton kanssa, jotka molemmat pitävät hallussaan valtaosia alueesta ja väestöstä, joka Ukrainan muodostaisi. Suunnitelman todennäköisyyden puolesta ei puhu sekään, että Puolan ja Saksan hetken hankalilta näyttäneet välit ovat tämän vuoden puolella ilmenneet täysin hyviksi, perustuen kohta viisi vuotta sitten tehtyyn hyvään naapuruuden sopimukseen. Sota on voitava välttää tälläkin taholla, mikäli hyvää tahtoa on.

Mutta eikö voida sanoa, että Chamberlainin ja Mussolinin juuri nyt loppuneet neuvottelut, jotka eivät johtaneet mihinkään, ole osoituksena siitä, ettei eri maailmankatsomusta edustavien valtioiden sovinto olekaan mahdollinen.

Tähän antavat englantilaiset sopivan vastauksen. "Roomassa ei voitettu maaleja, mutta pelaajat eivät yrittäneetkään voittaa maaleja." Ei pyritty uusiin sopimuksiin — ei tehty sellaisia — ei pyritty välittämään kipeässä "latinalaisten sisarusten" asiassa — eikä siihen ryhdytty — ei pyritty jakamaan maailmaa uudelleen — eikä sitä tehtykään. Mitä puolin ja toisin oli tunnettu tarvittavan, saatiin: reilu mielipiteiden vaihto, jonka jälkeen on mahdollista ymmärtää paremmin toinen toisensa.

Älkää ostako muunnettua kauneutta.
Ostakaa *alkuperäiset* HMN *huonekalut.*

Sillä ilmeistä on, että parlamentaaris-demokraattiset valtiot ja johtajavaltiot, tai käyttääksemme niiden syvällisintä muutosta kuvaavaa nimeä, kansallisesti heränneet valtiot, eivät näe asioita aivan samasta näkökulmasta. Yhä selvemmäksi on kuitenkin vastuuta kantaville miehille puolin ja toisin käynyt, että molempien on osattava elää rinnakkain, pyrkimättä sopimattomasti vaikuttamaan toistensa elämään.- Tämän vuoksi ovat nämä keskinäiset tapaamiset tärkeämpiä kuin syrjäisestä näyttää. Tätä toteamusta pitäisimme myöskin viime vuoden antamana positiivisena opetuksena.

Mutta Välimeri? Eikö sen rantamille ole kerääntynyt liiaksi räjähdysvalmista ainesta, mikä Ranskan ja Italian molemminpuolisen tupsahtelun, Espanjan ongelman, arabialaismaailman uuden heräämisen ja suurvaltain meritievaatimusten vuoksi voi yhtäkkiä leimahtaa? Mikäänhän ei ole mahdotonta, mutta kaikki nämä ongelmat voidaan neuvotteluin ratkaista, niinkuin ratkaistiin v. 1938 Italian ja Englannin vaikeat pulmakysymykset.

Uusia vaikeuksia voidaan varmasti odottaa syntyvän. Maailman mieliala on kaukana tyvenestä. Kuvaava esimerkki siitä mieltenkuohusta, mikä välittömästi voi syntyä, oli marraskuinen juutalaisprobleemin jännittyminen. Saksalaisen lähetystövirkamiehen murhaa seuranneet ankarat juutalaisvastaiset toimenpiteet selitettiin Saksassa osittain sovitukseksi, osittain merkiksi siitä, että juutalaiskysymys oli kerta kaikkiaan ratkaistava. Anglosaksisten maiden suuttumus kohosi äärimmilleen ja vaikeutti pitkäksi aikaa kaikkea keskustelua näiden ja Saksan välillä. Yhdysvalloissa eivät mainingit vieläkään ole laskeneet, ja myöntäkäämme avoimesti, että rikoksen ja sovituksen välillä on suuri epäsuhta.

Entä kilpavarustelut, eivätkö ne väkisinkin vie hankittuja aseita käyttämään? — Viime syksynä on tiettävästi ensi kertaa maailmanhistoriassa nähty, että suurvaltain liikekannallepanon alettua on toimenpiteet peruutettu. Varustelujen rajoitus eriarvoisten kesken, mitä Geneven varustusten supistamiskonferenssi yritti, kun keskusvallat olivat nyt kirvonneiden pakkomääräysten alaisina, ei voi johtaa tulokseen. Vain tasa-arvoisten kesken voidaan rajoittamissopimusta ja pitävää päätöstä toivoa.

Armi Hallsten-Kallia.

Tuberkuloositilanteesta navetoissamme

On olemassa erilaisia tuberkelibasillityyppejä, joista tärkeimmät ovat ihmistuberkelibasilli ja nautakarjatuberkelibasilli. Tuberkuloositutkijat ovat selvittäneet, että ihmisen tuberkuloosi ja nautakarjan tuberkuloosi ovat eri tauteja.

Karjan tuberkuloosi voi olla syynä ihmisen sairastumiseen tuberkuloosiin. Ihminen, varsinkin lapsi, voi saada tartunnan tuberkuloosia sairastavan karjan tuotteista, pääasiassa maidosta, jota käytetään raakana, keittämättömänä. Tutkijat ovat tulleet tähän tulokseen. Mutta he katsovat kuitenkin, että yleensä vaikeat tuberkuloositapaukset ihmisessä, varsinkin keuhkotuberkuloosi, ovat huomattavan suureksi osaksi ihmistuberkelibasillin aiheuttamat.

Kuinka usein ihminen saa karjatuberkuloositartunnan, riippuu tietysti lähinnä siitä, kuinka yleinen karjatuberkuloosi on ja erikoisesti sen avoin muoto, utaretuberkuloosi. Karjatuberkuloosin levinneisyys on hyvin erilainen eri maissa. Esim. Suur-Britanniassa, Tanskassa, Saksassa ja Ruotsissa, se on suuri. Näistä maista on julkaistu runsaasti tapauksia, joissa karja on aiheuttanut sairastumisia ihmisissä, jopa laajoina epidemioinakin. Meillä Suomessa karjatuberkuloosi on harvinainen, ja niin lienee myös karjatuberkelibasillin aikaansaama ihmistartunta meillä vähäinen.

Nykyisten tietojen mukaan on Suomessa vain toistasataa karjaa ja niissä on n. 2000 elukkaa, jotka sairastavat nautakarjatuberkuloosia. Pian on suunnitelluin toimenpitein toivo päästä siihen, että karjatuberkuloosi on kokonaan maastamme hävinnyt.

1890-luvulta alkaen on nautakarjoja tutkittu tuberkuliinilla. Tuberkuloosin vastustamistyö, joka vuodesta 1899 on lainsäädäntöteitse liitetty yleiseen kotieläintautien ehkäisemistyöhön, perustuu tuberkuliinikokeiden antamiin tuloksiin. Toimenpiteet ovat seuranneet noita tuloksia. Kokeissa vastavaikuttaneet eläimet on tapettu heti tai eristetty niistä eläimistä, jotka eivät vastavaikuttaneet.

Näin menetellen vastavaikutusprosentti aleni vuosi vuodelta. V. 1896 tutkituista eläimistä vastavaikutti 26 %, v. 1903 tutkituista enään vain 5,6 %. Vastavaikuttaneita eläimiä tapettaessa todettiinkin niissä yleensä silminnähtäviä tuberkuloottisia muutoksia.

Mutta kymmenisen vuoden kuluttua tultiin tässä vastustamistyössä sellaiseen vaiheeseen, että vastavaikutusprosentti ei enään sanottavasti alentunutkaan, se pysytteli paikallaan 4—6 % vaiheilla, samalla tavattiin teurastetuista vastavaikuttaneista eläimistä enään yhä harvemmin ja harvemmin tuberkuloottisia muutoksia. (Nykyisin vastavaikuttaa n. 3 % tuberkuliinilla tutkituista eläimistä, mutta tuberkuloosia tavataan vain 0,02 %:ssa teurastetuista eläimistä.) Luottamus tuberkuliinikokeisiin alkoi vakavasti horjua. Olihan merkillistä, että tuberkuloottisina tapetuissa eläimissä ei ollutkaan tuberkuloosia.

Nyt alettiin entistä tarmokkaammin tutkia asiaa. V. 1928 tuli eläinlääketiet. tri R. Stenius tutkimuksissaan hämmästyttävään tulokseen. Erään kartanon vastavaikuttaneista vasikoista tapettiin yksi tutkimuksia varten. Varsinaista tuberkuloosia ei tässäkään todettu. Tri Stenius otti kuitenkin vasikan imurauhaset talteen, valmisti niistä uutetta ja ruiskutti sitä marsuihin, jotka tuberkuloosille alttiita ollen palvelevat koe-eläiminä tuberkuloositutkimuksissa. Kymmenen viikon kuluttua osa marsuista sairastui ja kuoli yleiseen tuberkuloosiin. Suoritetussa basillityyppimääräyksessä kävi ilmi, että tähän tuberkuloosiin olivat olleet syynä — ihmistuberkelibasillit. Näin tuli todetuksi, että vasikka oli saanut tartunnan — ihmisestä. Saatiinkin sitten tietää, että tämän kartanon navettamies oli kuollut avonaiseen tuberkuloosiin pian näiden tuberkuliinitutkimusten jälkeen.

Eläinlääkärimme ovat kokemuksissaan ehtineet nykyisin niin pitkälle, että he tuberkuliinikokeista jo voivat päätellä, mitkä ovat ihmistuberkeli- ja mitkä nautakarjatuberkelibasillien aiheuttamat. Nautakarjabasillitartun-

ANSIOITUNEITA NAISIA:

Johtajatar OTTILIA STENBÄCK

Suomalaisen naissivistyksen työsaralla ainutlaatuisen päivätyön tehnyt, kautta maan tunnettu kasvattaja, johtajatar Ottilia Stenbäck, saavutti viime vuoden viimeisenä päivänä vuosien lukumäärässäkin kunnioitetun ja harvinaisen korkean iän: 90 vuotta. Hänen työnsä Helsingin suomalaisen tyttökoulun ja Helsingin suomalaisen jatkoopiston opettajana käsitti kaikkiaan yli 60 vuotta. Tänä aikana hän vaali tuhansien "tyttöjensä" ylenemistä ei vain teoreettisilta tiedoiltaan rikkaiksi ja elämäntehtäviinsä pystyviksi naisiksi, vaan myös sydämellisiksi, Jumalaa pelkääväisiksi ja isänmaataan rakastaviksi kunnon kansalaisiksi. Hän kuului niihin armoitettuihin opettajiin, "vanhaan, hyvän kasvattajakaartiin", joille jokainen oppilas oli kuin oma lapsi. Äidillisessä huollossa lapsi yleni ja kun ero yhteisestä kodista oli edessä, siunauksen toivotuksin hänet elämään saateltiin ja senkin jälkeen, milloin niin tarvis oli, ohjein ja neuvoin autettiin. Sydämellinen suhde kasvattajan ja kasvatettavien välillä on jatkunut läpi elämän, ja kuinka syvä se on, ilmeni parhaiten niissä tuhansissa tervehdyksissä, mitkä kunniavanhus merkkipäivänään sai kasvateiltaan vastaanottaa.

Koulun ulkopuolella taas katsoi Ottilia Stenbäck NNKY-toiminnan lähinnä vastaavan niitä elämänihanteita, joille hän oli omistautunut. Tämä yhdistys saikin hänestä uupumattoman työntekijän. Helsingin NNKY:n puheenjohtajana hän toimi vuosina 1896—32. Siinäkin työaika, joka on sallittu vain harvojen saavuttaa! Ottilia Stenbäckin työ, missä muodossa se on tapahtunutkin, on ollut hyvin ja uskollisesti suoritettua.

Syvän kunnioituksen ja kiitollisuuden tuntein tuhannet Suomen naiset toivovat Ottilia Stenbäckille siunattua, rauhallista elämäniltaa.

---

nan saaneet eläimet vastavaikuttavat tuberkuliinikokeissa vahvasti, kun taas ihmisbasilli aiheuttaa yleensä heikon vastavaikutuksen. Nautakarjabasilli antaa jatkuvasti pysyvän vastavaikutuksen, mutta ihmisbasillivastavaikutus on epävakainen, nim niin, että sama eläin, joka tässä tutkimuksessa vastavaikutti, ei seuraavassa enää vastavaikutakaan tai päinvastoin, ja vastavaikutukset häviävät karjasta itsestään ½—4 vuoden sisässä, jos keuhkotautia sairastava ihminen joutuu pois navetasta.

Ihmisen tuberkuloosi tarttuu siis nautakarjaan, mutta vain sikäli, että eläin vastavaikuttaa tuberkuliinikokeessa, mutta se ei varsinaisesti sairastu tautiin. Ihmistuberkelibasilli ei muodosta pesäkkeitä karjassa. Kaiken todennäköisyyden mukaan tällainen karja ei eritä maidossaankaan ihmistuberkelibasilleja.

Onko ihmistuberkuloosilla sitten näin ollen mitään merkitystä nautakarjalle? On kyllä. Eihän tällainen vastavaikuttava karja ja sen maito voi olla samanarvoinen täysin terveen karjan ja sen maidon rinnalla. Mutta ennen kaikkea joutuvat keuhkotautiset ihmiset, jotka käsittelevät maitoa, saastuttamaan sen basilleillaan ja siten levittämään tartuntaa.

Vakavana nykyajan pyrkimyksenä onkin saada poistetuksi navetoista keuhkotautia sairastavat ihmiset. Siinä mielessä tarkastetaan vastavaikuttaneiden karjojen hoitoväki. Sen keskuudesta on löydetty useita keuhkotautisia, sellaisiakin, jotka itse eivät ole taudistaan tienneet mitään. Myönteiset tuberkuliinikokeet karjassa ovat tuoneet näin heidät tietoomme.

Elna Hetemäki.

HMN huonekaluja valmistaa ja myy ainoastaan *Huonekaluliike Mikko Nupponen*

LAPUALAINEN SARJA

IX

Taistelusisaret

Heikki Asunnan juhlarunosta IKL:n kesäjuhlaan Lapualla 5. 6. 1938

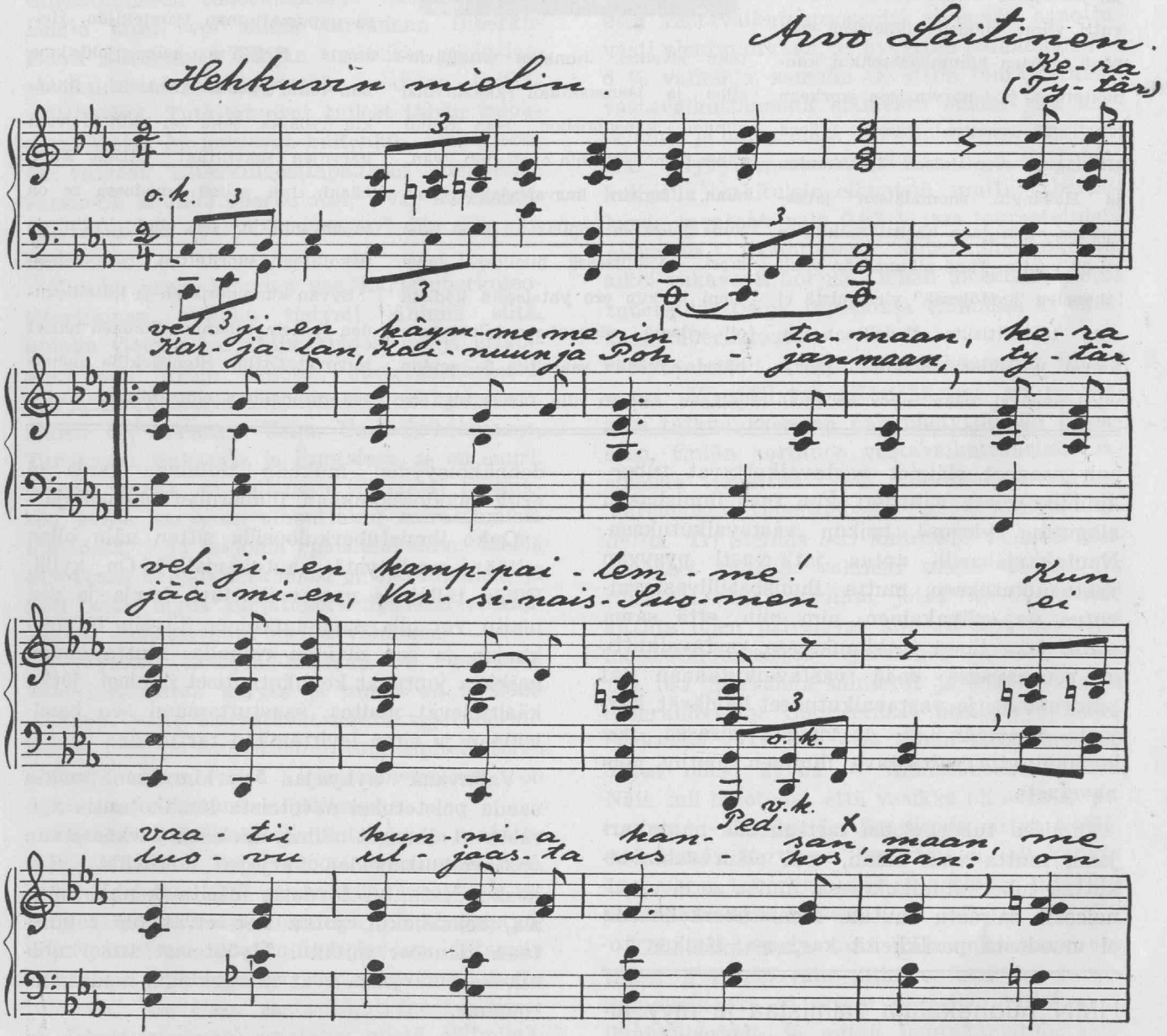

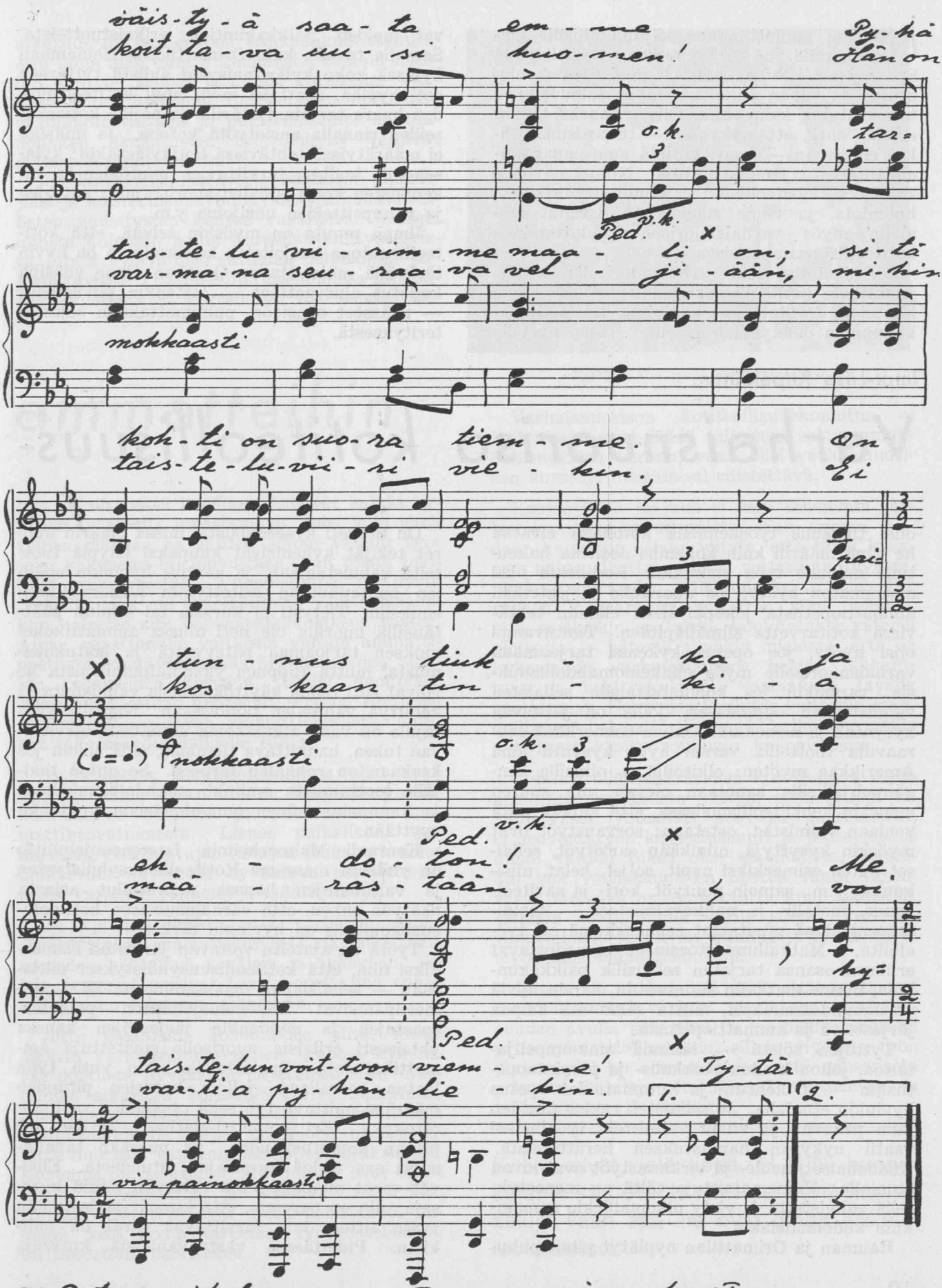

x) Rytmivaihdos ei muuta marssinaskelia.

Nuorten kouluttaminen käytännöllisille elämänaloille on nykyhetken keskeisimpiä kysymyksiä. Siihen tähtää uudistuva kouluopetus ja siihen pakoittaa myös taloudellinen toimeentulon kamppailu. Ollaan onneksi täysin selvillä siitä, että nykyaika — tulevaisuus sitäkin enemmän — vaatii entistä suurempaa ammattitietoa ja ammattitaitoa. Niinpä on myös kotoiseen käsiteollisuuteen kiinnitetty erikoista huomiota, ja viime vuosina on astunut etualalle myös varhaisnuorison kouluttaminen kotiteollisuusammateissa.

On käsitetty, että varhaisnuorisolle on järjestettävä kotiteollisuusammattiopetusta joko kiinteissä kotiteollisuuskouluissa tai kotipaikkakunnilla pidetyillä kursseilla. Täten nuorilla olisi tilaisuus työskennellä kotonaan eivätkä he siinä määrin kuin kokemus osoittaa hakeutuisi muualle työn etsintään. Kodillekin olisi arvaamaton hyöty, jos nuorisolle järjestetään ammattiopetusta jokapäiväisen elämän tehtävissä kotitarvetta silmälläpitäen. Tuntuvampi olisi hyöty, jos opetus kykenisi tarjoamaan varhaisnuorisolle myös elinkeinomahdollisuuksia, varsinkin jos kohdistuttaisiin sellaisten valmisteitten oppimiseen, joilla on jatkuvaa kysyntää ja menekkiä. Onhan esimerkiksi seuraavilla tuotteilla varsin hyvä kysyntä aina Amerikkaa myöten: olkitöillä — olkisilla kengänpohjallisilla sanotaan olevan niin suuren menekin kenkäteollisuudessa, että kaikki, mitä voidaan valmistaa, ostetaan; sorvaustyöt ovat myöskin kysyttyjä, niinikään sarvityöt, sellaiset kuten esimerkiksi napit, soljet, helat, niisikoukut y.m., samoin puutyöt, kori- ja saviteollisuus, metalli- ja nahkavalmisteet — mainitakseni nämä muutamat esimerkkeinä eri työaloilta. Matkailumuistoesineet muodostavat erillisen osansa tarjoten sellaisilla paikkakunnilla, minne matkailu suuntautuu, varsin hyviä ansiomahdollisuuksia, mutta sekin ala kaipaa järjestelyä ja ammattiopetusta.

Tyttöjen töistä — lähinnä oma-ompelijataitoa, johon kuuluu paikkaus- ja parsintaopetuskin — on kehruu- ja kutomatöiden opetus hyvinkin etualalla. Jo sellaisten raaka-aineiden kuin pellavan ja villan valmistelu työaineiksi vaatii nykyisin harrastuksen herättämistä. Kudonnaiset, neule- ja virkkaustyöt ovat aivan etualalla. Viimemainittuja töitä on menestyksellä valmistettu ja viety ulkomaillekin samoinkuin kudonnaisiakin.

Rauman ja Orimattilan nyplätyt pitsit puhuvat noiden paikkakuntien erikoistuotteista. Samalla tavalla kuin Orimattilassa Heinämaan kylässä koko kylän naisväki äidistä tyttäreen asti nyplää, saattaisi moni muu kotiteollisuuden haara tarjota tyttärille ja pojille kotiaskareiden rinnalla ansiotyötä kotona. Ja miksikä ei määrätyissä tehtävissä kotikylässäkin: kyläseppinä, kodissa tarvittavien puutöiden ja rakennusten korjaustöiden suorittajina; patjojen ja vanupeitteiden uusijoina y.m.

Ilman muuta on myöskin selvää, että kotiteollisuutena harjoitettu konekudonta on hyvin tärkeänä muistettava. Ovathan viime vuosina kudotut alusvaatteet — lastenkin puvustossa — päässeet suosioon, puhumattakaan sukkien terityksestä.

Impi-Liisa Kilpeläinen:

Varhaisnuoriso kotiteollisuus-

On tietysti kyseenalaista, missä määrin nuoret tekijät kykenisivät kaupaksi käypiä tuotteita valmistamaan, ja kenties hyvinkin epäillen suhtaudutaan esitettyihin ansiomahdollisuuksiin. Tietysti ei kurssin tai koulun päättäneillä nuorilla ole heti alussa ammattikokemuksen tarjoamaa pätevyyttä ja laatukokemusta, mutta riippuen yksilötaipumuksista he voivat silti tehdä käyttökelpoisia valmisteita ja kehittyä vähitellen taidoissaan. Nuorille yrittäjille on vaan alkuaikoina annettava tarvittavaa tukea, hankittava tilauksia, sillä silloin jos koskaan on rohkaisu tarpeen. Se antaa tekijälle luottamusta omiinkin mahdollisuuksiinsa ja kannustaa hänen oma-aloitteista yritteliäisyyttään.

Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliitto on yhdessä maamme Kotiteollisuusyhdistysten ja valtuustojen kanssa neuvotellut asiasta päätyen siihen, että varhaisnuorison kotiteollisuuskoulutus on hyvinkin tärkeä.

Työtä on ajateltu voitavan järjestää esimerkiksi niin, että kotiteollisuusyhdistykset piirissään — sellaisiahan maassamme on 22 — toimeenpanisivat Lastensuojeluliiton paikallisosastojen ja muidenkin järjestöjen kanssa yhteisesti erilaisia nuorisolle sovitettuja ammattikursseja. Opetettaisiin vain yhtä työn laatua kerrallaan, jolloin kurssien pituuden määräisi opittava työ sekä oppilaiden vastaanottokyky. Eri ammatti-alathan vaativat eri pitkän koulutuskauden. Ei missään tapauksessa saa tinkiä kurssiajan pituudesta. Elleivät varat myönnä pitää riittävän pitkiä kursseja, niin on parempi, että kurssit järjestetään vasta sitten, kun tarvittavat varat on hankittu. Pidettäessä vastaavanlaisia kursseja

aikuisille on esimerkiksi kankaankudontakurssien lyhin aika ollut 3 kuukautta, samoin miesten puutyö-, seppä- ja muilla kursseilla. Varhaisnuorten heikompi tietopuolisen opetuksen vastaanottavaisuus ja puutteellisempi käytännöllisten harjoitusten työtaitokyky vaativat pidempää opintokautta.

Jos kotiteollisuusneuvojia saataisiin opettajiksi ja kotiteollisuusyhdistykset paikkakunnallisten yhdistysten kanssa vastaisivat kurssin muista kuluista, paitsi kurssilaisten työaineista, niin kysymys olisi varmaan helpommin järjestettävissä. Työaineethan useimmissa tapauksissa kustantavat kurssilaiset itse saaden täl-

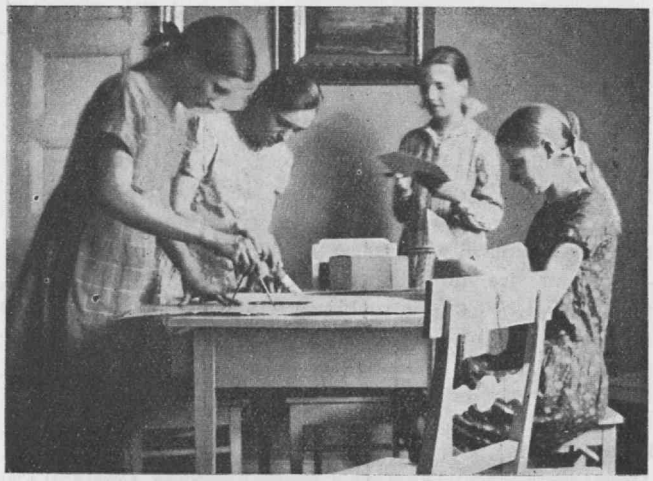

Tyttökerhon tytöt askartelemassa.

ammatteihin

löin valmisteensa itselleen. Elleivät kaikki kykenisi työaineita lunastamaan, voisi joku yksityinen maksaa ne saaden silloin valmiit työt joko kokonaan tai luovuttaen osan töistä tekijälle työpalkkioiksi. Viimemainittu on hyvin tärkeätä eikä ole epäoikeutettu vaatimuskaan, kun katselee sitä oppilaspalkkaustasoa vasten. Aivan varattomille voitaisiin valtion ammattiopetusta edistävästä määrärahasta anoa ainakin työaineiden korvaus. Uudet huoltolait, joissa velvoitetaan nuorisolle tarpeen vaatiessa järjestämään sopivaa ammattiopetusta, antavat tälle mahdollisuudelle tukea.

Kunnallisessa huoltotoiminnassa olisi hyvä muistaa tämä asia, kun on kysymys yhteiskunnalliseen huoltoon joutuneen nuoren ammattikasvatuksesta. Lienee paikallaan huomauttaa, että saatujen tietojen mukaan kunnat aniharvoin käyttävät hyväkseen ammattiopetusta varten myönnettyjä määrärahoja.

On ajateltu sitäkin, että varhaisnuorisolle järjestettäisiin ammattikursseja aikuisten kurssikauden päätyttyä keväisin ja syksyisin, jolloin neuvojat voisivat toimia opettajina ennen varsinaisen toimensa alkamista.

Jotta saataisiin kokemuksia siitä, missä määrin varhaisnuoriso-ikäiset nuoret kykenevät opetusta hyväkseen käyttämään, on muutamille aikuisten kursseille otettu mainitussa iässä olevia nuoria, on pidetty erikoiskursseja varhaisnuorisolle, onpa käsitöiden opetus liitetty nuorison vapaisiin kerhoharrastuksiinkin. Kokemus on osoittanut, että nuoret ovat olleet hyvin innostuneita ja vastaanottokykyisiä. Kurssin päätyttyä ovat useat kehittäneet taitoaan joko kodin tarpeiksi työskentelemällä tai tilaustöitä suoritellen.

Varhaisnuorison kotiteollisuuskoulutus ei kuitenkaan saisi jäädä tällaisten sattumamahdollisuuksien varaan, vaan olisi varhaisnuorison kursseja itsenäisesti edistettävä.

Kysymyksen laajuus ei salli lähemmin järjestelypuoleen puuttumista. Sen verran voidaan kuitenkin asiaan viitata, että tämä kysymys antaa aihetta ajatella, voitaisiinko nykyistä kotiteollisuuden edistämiseksi myönnettyä valtion määrärahaa koroittaa siinä määrin, että ensiksikin saataisiin koulutetuksi päteviä neuvojia — päteviä siinäkin mielessä, että he kykenisivät varhaisnuorisoa heidän ikäkauttaan ja kehityskykyään vastaavalla tavalla opettamaan. Neuvojien koulutus voitaisiin mahdollisesti helposti järjestää erikoiskursseilla nykyisissä käsityökouluissa ja -opistoissa.

Toiseksi olisi määrärahaa koroitettava myös neuvojien palkkausta varten, sillä vaikka eri yhdistykset yhteisesti neuvojia palkkaisivat, ei neuvontatyön käyntiinsaanti ja jatkuvaisuus ilman valtion tukea olisi mahdollista, varsinkin kun varhaisnuorten opetus vaatii tuntuvasti pitempää neuvontakautta kuin aikuisten, vieläkin suuremmalla syyllä silloin, jos neuvontatoimen ohella on kiinnitettävä huomiota myös ansiomahdollisuuksiin.

Ollaan kai yksimielisiä siitä, että jos nuoret mahdollisimman varhain totutetaan omatoimisuuden avulla käteviksi ja jos heille varataan yrittelijämahdollisuuksia, silloin myöskin työn järjestäjillä on oikeus toivoa, että nousevasta polvesta kehittyy itsenäisesti ajattelevia ja työhön pystyviä yksilöitä.

Kaikki eivät vielä tiedä, H M N huonekalut eivät ole tavallisia hyviä huonekaluja, vaan että ne ovat omaa erikoisluokkaansa.

Päivän puheenaihetta

Jäikö ehkä joltakin tämän lehden lukijalta huomaamatta, että Helsingissä Konservatorion juhlasalissa äskettäin vietettiin Espanjasta palanneiden suomalaisten punasoturien tervetuliaisjuhlaa?

Ei ihme, jos niin olisi käynyt sille, joka lukee vain n.s. puoluelehtiä". Ne tuskin ovat asiasta mitään maininneet lukuunottamatta Uutta Suomea, jossa asiasta oli lyhyt uutinen. Nähtävästi se oli tarkoitettu vaatimattomaksi huomautukseksi siitä, että Konservatorio oli vuokrattu moista tilaisuutta varten, jossa m.m. kommunistinen nyrkkitervehdys kuului juhlamenoihin. Hyvä sekin. Kalpeaksi olisi kuitenkin kuva tuosta tilaisuudesta jäänyt, ellei edellisen päivän Ajan Suunnasta olisi saatu lukea siitä seikkaperäisempää selostusta. Jälleen saatiin todeta, että täyden totuuden saamme lukea vain IKL:n sanomalehdistöstä. Ilman sitä jäisi kansanrintama edesottamuksineen useinkin arvostelua ja huomiota vaille.

*

Ajan Suunnan ansiosta tuli myöskin julkisen puheen aiheeksi porvarillisessa sanomalehdistössä F. E. Sillanpään Sosialidemokraatissa jouluviikolla julkaisema vuodatus "diktaattoreille". Kansanrintaman ajatussuunnan henkinen kylvö alkaa siis jo julkisuudessakin kantaa hedelmää. Varsinkin kulttuurielämän piirissä alkaa tästä näkyä ikäviä seuraamuksia. Nyt ei enään edes kainostella punaista puolueväriä. Yksi ja toinen "suurikin" nimi livahtaa yli rajan punaiselle puolelle aivan kuin ei mitään. Kun on kerran katevalle tielle lähdetty, hyväksytty demokratian nimessä punaisuuden suvaitseminen, niin eihän siitä paljon tarvitse alemmas vierähtää, kun jo ollaan punaisten kanssa täydessä syleilyssä. Ilmankos Sasu Punanen voikin lehtensä Uuden vuoden päivän numerossa kerskua: "Meillä on avustajia, paitsi kansan syvien rivien keskuudessa, myös muissa piireissä, sellaisissakin, joista heidät savustettaisiin armotta ulos, jos tiedettäisiin, että kuuluvat avustajakuntaamme." "Savustuksesta" ei meidän nähdäksemme enään o'e mitään vaaraa. Päinvastoin, kaikkihan meillä niellään, sulatetaan ja kumarretaan entistä syvempään. — Tapaus "Iso Keisari" oli tästä aikanaan surullinen esimerkki. Vainajat levätköot kuitenkin rauhassa.

Nyt on meillä jälleen tapaus — Sillanpää. On todellakin valitettavaa, että tällaiset kulttuuripersoonallisuudet sotkeutuvat näin ikävällä tavalla politiikkaan. Meillä tavallisilla ihmisillä on tapana korottaa taiteilijat ja varsinkin kirjailijat jonkinlaiselle kunniakorokkeelle. Se johtunee sitä, että niin mielellämme samaistamme kirjojen hengen ja henkilöt kirjailijaan itseensä. Meikäläisen lukijan silmissä Sillanpää ihmisenä tosin ei koskaan ole ollut varsin korkealla, vaikkakin hän elävällä luonnon- sekä ihmiskuvauksellaan meidänkin mielestämme on kohonnut yhdeksi aikamme etevimmistä kirjailijoista. Mutta sentään tuntuu ilkeältä, kun punaisen puoluelehden palstoilta saa hänen kirjoitelmistaan todeta, ettemme olekaan tekemisissä objektiivisen, ihmiskohtaloita puolueettomasti tarkkailevan ja niiden mukana myötäelävän taiteilijapersoonallisuuden kanssa. Sillanpään viimeiset aikaansaannokset tässä suhteessa ovat todellakin niin tympäisevät, että varmaankaan ei hänen kirjoillaan tämän jälkeen ole menekkiä muissa kuin kansanrintaman piireissä. Näiden piirien suosion haku lieneekin osaltaan syynä kirjailijan "politikoimiseen", mikäli ei ole kiikarissa vallan kansainvälisiä mahdollisuuksia. Asianomaisen julkiset vakuuttelut sammalehtien palstoilla, että hän ei ole marxilainen, tuskin paljoa parantavat asiaa —!

*

Vaikeampi on käsittää, mitkä seikat ovat olleet vaikuttamassa Suomalaisen Oopperan johtajan, kenraalitar Aino Ackté-Jalanderin "yli loikkaukseen", kun hän aristelematta pilaa loistavan nimensä lähettämällä edelläkerrottuun Konservatorion "nyrkkijuhlaan" tervehdyssähkösanoman punaisille "sankareille", kuten Ajan Suunnasta saimme lukea. (Myöhemmin kyllä oli Sosialidemokraatissa oikaisu: tervehdys ei ollutkaan sähkösanoma vaan kirje ja — *rahalahja!)* Samassa tilaisuudessa esiintyi myös kiitospuhetta pitämässä professori Väinö Lassila. Oikea "murheen kryyni" professoreiden joukossa! Mainittu nimi on myös säännöllisesti esiintynyt "Rauhan ja ihmisoikeuksien liiton" tunnettujen julkilausumien alla. Kainostelematta hän Konservatorion juhlassa ylisti punarintamalaisia rauhan ja demokratian esitaistelijoina. Joko nähdään, mistä rauhasta ja mistä ihmisoikeuksista on kysymys? Vai onko kulunut jo liian kauan vapaussodan opetuksista? Siltä melkein tuntuu.

*

Niin tuntuu "Karjalan" kirjallisuusarvostelija "V. K." ajattelevan, koskapa hän arvostellessaan Susitaipaleen viimeistä kirjaa "Lentävä komppania" päätvy mielenilmaisuun, että oikein pitäisi kieltää kirjoittamasta kaunokirjallisia teoksia vapaussodasta. Kysymyksessä olevan nimimerkin taakse kätkevtyy tunnettu kirjailija ja taidemaalari Viljo Kojo. Hänen mielestään ovat vapaussodan muistot yksinomaan repiviä. Niin, nyt kai alkaakin vähitellen olla aika alkaa kirjoitella sankaritaruja punaisten edesottamuksista niin Suomen vapaussodassa kuin Espanjankin sisällissodassa. Ehkäpä sitä ounastelevat jo jotkut kansanrintamahengen myrkyttämät kirjailijamme. On todellakin vanhanaikaista ja perin kiusallista kaivaa esille vapaussodan muistoja, niistähän voisi nykypolvikin jotain oppia, nimittäin ne huonomuistisimmat.

"Aikoja on Suomen maassa eletty", saa huokaista poimiskellessa näitä kukkasia kansanrintaman puutarhasta. Ja eikö totta, ne ovat pahanhajuisia kukkasia, sillä ne tuoksuvat, suoraan sanoen — idälle.

SOS.

SAIRAALAN „syntymäpäivillä"

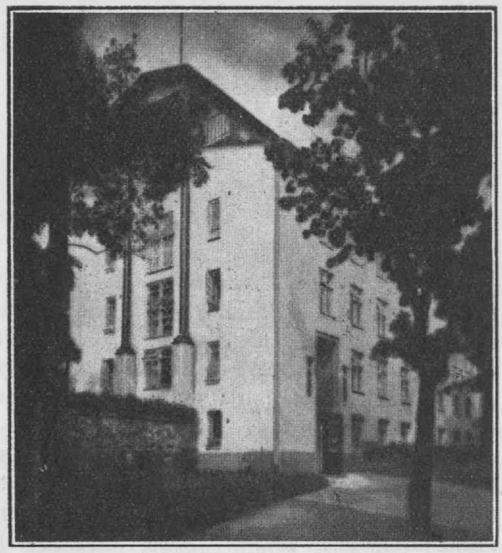

Itäinen Kaivopuisto 23:ssa kohoaa Salus-sairaalan valkoinen rakennus.

Kävelimme uudenvuodenpäivänä Kaivopuistoon toivottaaksemme tähän tammikuun-kylmään maailmaan tervetulleeksi erään pienen perintöprinsessan, joka *Salus-sairaalan* synnytysosastolla oli äskettäin nähnyt ensi kertaa sähkövalon. Jouduimmekin suureksi yllätykseksemme aivan juhlavieraaksi, ei sanotun pikku neidin, vaan itse suuren sairaalan. Sillä kun uteliaana vieraiden, kukkasien ja kaakkujen vuoksi tiedustelimme juhlan syytä, saimme kuulla, että Saluksen lääkärit ja henkilökunta juhlivat parhaillaan sairaalan 10-vuotisjuhlaa.

— Vastako kymmenvuotis-? Olin aina luullut tätä sairaalaa vanhemmaksi.

— Tosiasiassa tämä onkin tuskin kolmas osa sairaalan oikeasta iästä. Eri nimisenä se on toiminut jo yli 30 vuotta.

Meillä oli ollutkin hyvä onni. Olimme saaneet asiantuntijana uhriksemme oikein itse "pään", nimittäin johtaja *Maria Rytkösen,* joka sisarensa *Iida Rytkösen* kanssa yhdessä vastaa koko Salus-sairaalasta. Ystävällisesti hän kertoi meille, kuinka he kahden yli 30 vuotta sitten olivat perustaneet oman sairaalansa vaatimattomin nimin "Neitien Rytkösten sairaskoti". Sittemmin sairaala toimi "Ensi"-nimisenä kymmenkunta vuotta, kunnes v. 1924 otettiin nykyinen nimi *Salus* (= *terveys,* lat.). Aluksi se sijaitsi Vuorikatu 2:ssa, mutta 1/1 1929 muutettiin sairaala nykyiseen omaan taloonsa Kaivopuistoon.

—Ja työ alkoi heti täydellä höyryllä. Jo seuraavana päivänä tehtiin kuusi leikkausta ja joku ihmistaimikin ehti jo maailmaan, nauroi haastateltavamme.

Emil Cedercreutzin koira-veistos vahtii pääsisäänkäytävää.

— Te siis olette johtaneet sairaalaa koko ajan. Tarmoa se on varmastikin vaatinut. Kuinka teillä, kahdella nuorella naisella, oli aluksi rohkeutta yrittää tällaista vaativaa "liiketoimintaa"?

Sairaalan viihtyisää aulaa.

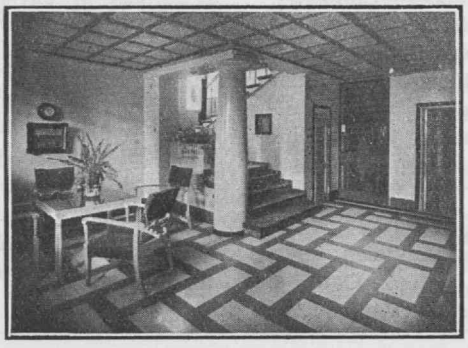

— Omaa alaahan se sentään on, olemme molemmat sairaanhoitajattaria.

— Oletteko syntyperäisiä helsinkiläisiä?

— Eikös kotipaikkaa jo voi päätellä siitä, että on näin "päällysmiehiksi" pyritty? Ja kaipa sen huomaa murteestakin, vaikka se onkin näin monen kymmenen vuoden aikana turmeltunut? Kuopio oli meidän kotikaupunkimme.

— Teidän yritteliäisyytenne onkin kai sitten savolaisen uutisraivaajaveren perintöä.

Teemme vielä pienen kierroksen sairaalassa. Ihailemme viidennen kerroksen seurusteluhuoneen akkunoista talvista Kaivopuistoa ja merinäköalaa, ihmettelemme leikkaussalin monia instrumentteja ja toteamme potilashuoneitten lämpimän viihtyisyyden.

— Noin 50 potilasta tänne kerrallaan mahtuu, mutta aina emme voi ottaa kaikkia pyrkijöitä vastaan. Etenkin syksyisin ja keväisin, jolloin on paras "sesonki", on monta kertaa tilanpuutetta. Ja potilaista saa jokainen valita mieluisensa lääkärin.

Ennen lähtöämme viivähdämme vielä ala-aulassa, jonka monet taideaarteet, Aaltosen, Cedercreutzin ja Takasen kätten jälkiä, osoittavat, että sairaalaa hoidetaan rakkaudella ja lämmöllä, luodaan sairaalan kolkkoihin suojiinkin hitunen kauneutta ja kodin henkeä, mitä vain nainen voi luoda...

Mielikki.

Tieteen ja kodin kirjoja

Naisen sankaritarina

EVE CURIE: Äitini Marie Curie. — W.S.O.Y. — Hinta 80: —, kangask., 100: —, nahkaselk. 125: —.

Marie Curien elämäkerta on tämän joulun arvokkaimpia kirjoja. Niin sisältönsä, kuvattavan henkilön takia kuin kirjallisena tuotteena. Eve Curie, Marie Curien nuorempi tytär, on nähtävästi perinyt vanhempiensa harvinaiset lahjat kirjailijanerokkuuden muodossa.

Jo nimi: Äitini Marie Curie kertoo siitä naisen kauniista sädekehästä, mikä täydentää puolalaisen tutkijaneron Marie Sklodowska-Curien henkilökuvan. Mikä ihmeellinen nainen! Poljetun, orjuutetun kansan tytär, vaikeissa oloissa, kuten puolalaiset patriotit tuona aikana, kasvaneena elättää nuori tyttö palavaa tieteenjanoa sielussaan, ja rohkeana lähtee pitkälle opintomatkalle Ranskaan, missä Sorbonnen yliopiston oppilaana äärimmäisissä ulkonaisissa kieltäytymyksissä kamppaillen nousee opintojensa kautta tieteen ylimmille asteille. Hän ei tyydy tutkintoihin, tahtoo etsiä, tutkia, löytää vastauksen pakottaville tieteen avaamille kysymyksille. Hän tapaa tulevan puolisonsa tieteen ääressä, ja ainutlaatuinen tieteellinen yhteistyö alkaa. Nuorten voimiensa alttiiksipanolla keksivät Curie-puolisot mitä kurjimmissa ulkonaisissa oloissa — laboratoriona oli lämmityslaitteeton hylkyvaja — tuon ihmeaineen, josta oli tuleva ihmiskunnan hyväntekijä, *radiumin*. Suorastaan loistavalla tavalla kuvaa tytär askel askeleelta vanhempiensa kamppailua keksinnön saavuttamiseksi ja saavutuksen ylevää riemua.

Mutta Marie Curien elämä oli aiottu monella tavalla suuria mittoja vaativaksi. Aviopuoliso otetaan pois, silloin kun elämä näytti kirkkaimmalta. Marie Curielle jää kaksi hentoa tytärtä hoidettavaksi ja kasvatettavaksi sen perinnön hoitamisen lisäksi, jota miehen jättämä tutkimustyö merkitsi. Ja kun Curiet jalomielisesti olivat omakohtaisesti luopuneet kaikista voitoista, mitä radiumin keksintö olisi voinut keksijöilleen antaa, oli Marie Curien huolehdittava myös perheensä jokapäiväisestä leivästä.

Ihmeellisellä tarmolla, hartaalla uskollisuudella ja pieteettimäisellä tieteensä palvonnalla selviytyi hän kaikesta. Vanhassa Sorbonnessa murretaan ikimuistoinen traditio — professori Curien kuoleman jälkeen nimitetään nainen ensimmäisen kerran Sorbonnen yliopiston opettajaksi — ja surupukuinen Marie Curie astuu miltei suoraan miehensä haudalta pitämään alkajaisluentonsa yliopiston auditoriumissa, jossa salintäyteinen kuulijakunta ottaa hänet vastaan myrskyisin kättentaputuksin.

Niin jatkui työ. Aika oli jaettava yön myöhäistunitkin työhön käyttäen tieteellisen tutkimuksen, opettajatoimen ja äidintehtävien välillä. Marie Curie ei ajatellut koskaan omaa mukavuuttaan. Vain jotkut keskikesän viikot käytettiin maalla luonnon parissa oloon voimien saamiseksi uusiin ponnistuksiin.

Maailmansodan aikana suoritti Marie Curie röntgenautoineen ja röntgenasemia perustamalla ja hoitamalla oma-aloitteista rintamatyötä tehden suuria palveluksia haavoittuneiden hyväksi. Marie Curie oli omalla tavallaan maailmansodan soturi, pani kaikkensa alttiiksi Ranskan, miehensä ja lastensa isänmaan puolesta.

Puolaa, omaa maataan, ei Marie Curie koskaan unohtanut. Puola sai hänen ansioistaan oman radium-instituutin Varsovaan. Puola sai juhlia maailmankuuluksi tullutta tytärtään.

Marie Curie oli ehkä suurin juuri siksi, että mikään loisto, kunnia, palkinnot, mikään korkea suosio, mitkään juhlinnat eivät muuttaneet häntä. Elämänsä loppuun hän pysyi kaiken suosion keskellä yhtä nöyränä, työlle uskollisena kuin mitä hän oli ollut taistelujensa päivinä. Kaikki maalliset edut siirsi hän pois omalta kohdaltaan. Tuskin voi ajatella ulkonaisessa olemuksessaan vaatimattomampaa olentoa kuin millaiseksi Eve Curie kuvaa kuuluisan äitinsä tämän ollessa suurten juhlien keskipisteenä tahi istuessa kuninkaiden ja muiden suuruuksien kanssa juhlapöydissä.

Marie Curie sai elää sen ilon, että myös hänen tyttärensä sai Nobelpalkinnon, joita Marie Curiellä itsellään oli kaksi. Tytär jatkaa äidin työtä.

Tämä suuri tieteen palvelija oli tavallaan myös tieteensä uhri. Kun hän 4 p:nä heinäkuuta 1934 kuoli, todettiin kuolinkertomuksessa, että selkäydin ei reagoinut — oli muuttunut pitkäaikaisen säteilyakkumulaation vaikutuksesta.

Marie Sklodowska-Curien elämä on kuin sankaritarina.

Eve Curie on kirjoittanut siitä tyttären rakkauden pieteetillä ehdottomaan totuudenmukaisuuteen pyrkien harvinaisen kirjan, kuvaten korkeamittaisen naisluonteen ja -kohtalon taustana suuret valtiolliset tapaukset ja tieteen kamppailu kohti totuutta. — Kirjaan tahtonevat ainakin naiset tutustua. Tahtoisin suositella sitä erikoisesti opiskeleville nuorille.

H. R.

Kulttuurihistoriaa

HILJA HAAHTI: *Sukupolvet vaihtuvat.* — Otava. Hinta 45: —, kangask. 60: —, nahkas. 80: —.

Elämänsä iltapuolella ihminen mielellään luo katseensa taapäin, kirjailijankin luomisvoima hakee aiheita eletyn elämän piiristä, joko oman elämän tai esipolvien muistojen aarteistosta. Hilja Haahden jouluksi ilmestynyt romaani on tavallaan tällainen "muistojen kirja".

Romaanin päähenkilö, isoäiti, viettää vanhuudenpäiviään poikansa helsinkiläisperheessä ja kertoo lapsen-

Jatk. kansisiv.

MITÄ KAHVIN lisäksi vieraille?

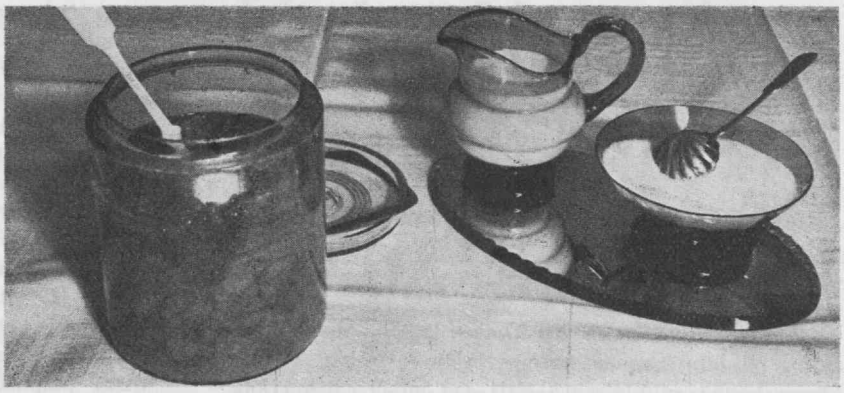

Kirj. TALOUS-OPETTAJA EMÄNTÄ

Kahvin jokainen emäntä kiehauttaa vieraalleen, tulipa tämä sitten yllättäen tai kutsuttuna. Sitä saa vieras sekä päivällä että illalla talossa käydessään ja, ikävä kyllä, monasti sellaiseenkin aikaan, jolloin hän itse puolestaan mieluummin istuutuisi perheen ruokapöytään vaikka kuinkakin yksinkertaista kotiruokaa syömään. Mutta kutsuissa ja muutenkin, etenkin harvinaisemmille vierailleen, emäntä haluaa tarjota kahvin lisäksi jotain muutakin, etenkin jos vierailla on aikaa istahtaa vähän kauemmin.

Kaupungeissa on tapana lisätarjouksena käyttää *hedelmiä*. Niillä emäntä selviää tarjouksistaan helpoimmalla, monen mielestä myös hauskimmalla — mutta ei halvimmalla tavalla. Mutta hedelmät, muulloin paitsi ehkä syksyllä, ovat ulkolaisia, joten niiden sijalle suosittelisimme kotimaista tarjottavaa. Ja maalla ei emäntä helposti hedelmiä saakaan.

Toivottavasti emännällä on kellarissaan säilöttyinä kesän antimia, *marjoja,* joista hän saa mainioita ulkomaisten hedelmien korvikkeita. Umpioidut lakat, vadelmat, viinimarjat, mansikat ovat parhaiten säilyttäneet tuoreen marjan raikkaan maun ja siis joko sellisinaan sokerin kanssa tai kermaa lisänä tarjoten mieluisia syötäviä. Jokainen emäntä lienee myös varannut talveksi vesipuolukoita, noita helposti säilyviä, hyviä marjoja. Sokerin kanssa syö niitä mielellään kuka tahansa. Ja jos lisäksi tuo pöytään jotain hilloa, esim. vadelmahilloa, se antaa hienon lisämaun vaatimattomille vesipuolukoille.

Talviseen aikaan kehoittaisin emäntiä pitämään aina "vieraan varalla" esim. *sokerikakkua,* joka hyvin säilyy tuoreena viikon, parikin viileässä paikassa kumotun kulhon alla. Sokerikakku on herkullista tarjottuna kerman ja jonkun hillon kanssa. Sellainen sopii välitarjoukseksi kahvin jälkeen ja jälkiruoaksi.

Sokerikakku voidaan myös täyttää ja päällystää koristetuksi kakuksi sekä tarjota joko kahvipöydässä tai välitarjouksena.

Meidän ei myöskään pidä unohtaa kotitekoisia *karamelleja*. Sokeroidut karpalot, itse valmistetut marmelaadit y.m. ovat mitä mieluisinta suuhun pantavaa juttelun lomassa. Ja niiden ohella sopivat tarjottaviksi tavalliset rusinat ja erilaiset pähkinät, vallan yksinkertaisista maapähkinöistä alkaen. Niiden ei tarvitse kuulua vain joulunajan välitarjouksiin.

Etenkin kesäiseen aikaan, mutta varmasti talvellakin, moni vieras mielellään juo lasillisen *mehua,* joko ilman muuta tai jonkun pikkuleipälajin, kakkuviipaleen tai koristekakun kanssa. Jos meillä vain on raakamehua, niin käyttäkäämme toki sitä tähän tarkoitukseen. Siinä on todellista hedelmän raikkautta, joka vierasta virkistää.

Usealla maalaisemännällä on mahdollisuus kerman käyttöön. Siitäkös saadankin mainioita välitarjouksia: *jäätelöä, hyytelöitä* tai vain yksinkertaisesti *pappilan hätävaraa.* Viimemainittua tahtoisin erikoisesti suositella maaseutulaisten välitarjoukseksi. Siihen voi käyttää kermavaahdon joukkoon vähän jonkun hillopurkin sisällöstä sekä kuivaneita pikku- ja vehnäleipätähteitä, ja tarjottava syntyy melkeinpä kuin tyhjästä sekä niin kovin vähällä vaivalla.

Jos vieraisilla istutaan illalla myöhempään, on kahvitarjouksen jälkeen paikallaan *teen ja voileipien* antaminen. Voileipien ei tarvitse olla mitään suuria taidonnäytteitä tavallisissa, kodikkaissa oloissa, ettei emännältä menisi aikaa niiden tekoon. Karjalan piirakat, kalakukko tai pohjalainen leipäjuusto korvaavat mainiosti koristetutkin voileivät.

Bolshevistista hävitysraivoa Espanjassa

(Contra-kominternin mukaan.)

Kenraali Francon toimesta on tehty tarkkoja laskelmia niistä vahingoista, joita punaisten ilma-ase on saanut aikaan hänen joukkojensa hallussa olevilla alueilla. Punaiset ovat pommittaneet ilmasta 370 kaupunkia 2,091 kertaa. Pommituksen uhriksi on joutunut 18,985 siviilihenkilöä. Yksin Asturian maakunnassa tapahtui 327 pommitusta, joitten johdosta 9,000 siviilihenkilöä sai surmansa.

(Gringoire 27. 10. -38.)

SALUS SAIRAALA (omist. M. ja I. Rytkönen)
It. Kaivopuisto 23. Oma keskus. Vaihde 20 747—20 748

Kirurgi-, sisätauti- ja synnytysosasto
Hinnat 65—115 mk. Lääkäri potilaan valinnan mukaan.

Johtajan tytär

Kirj. Auni Nuolivaara

(Jatkoa)

SELOSTUS EDELTÄNEESTÄ:

Hilla, johtaja Pekka Kuokkasen ainoa, hemmoteltu tytär, on ollut monen kotiopettajan epätoivo, kunnes hänen köyhä sukulaisensa Esti saa hänet viisain keinoin taipumaan tahtoonsa. Kasvatus kuitenkin saa äkkiä lopun, kun komea nuori luutnantti Klingert saapuu vierailulle — rahanlainaustarkoituksessa. Äiti ottaa hänet vastaan tyttärensä kosijana ja hänen kunniakseen järjestetään suuret tanssiaiset. Siellä luutnantti puhuu Hillalle rahantarpeestaan ja kun tämä lupaa "käskeä" isäänsä antamaan enemmänkin kuin puhe oli, luutnantti ihastuneena lausuu kohteilaisuuksia, jotka Hilla tyhmyydessään käsittää kosinnaksi. Johtajanrouvan ylitsevuotavan ystävällisyyden rohkaisemana luutnantti pyytää tätä puhumaan johtajalle "asiasta" ja hommaamaan paperit valmiiksi kuukauden kuluttua. Luutnantti poistuu onnellisena rahaasioittensa näin onnellisesti ratkettua ja johtajanrouva on ylpeä mieluisasta vävypojastaan.

Viimeisten vieraitten lähdettyä johtajanrouva ilmoitti miehelleen Hillan ja luutnantin kihlauksen. Mutta johtaja ei ottanut asiaa uskoakseen.

"Tuo nyt on taas niitä sinun ja Signe Bomeliuksen suggeroimisia. Tuosta ei ikinä hyvää seuraa!" hän murisi.

"Mutta seuraapas, koska hän minua kosi!" intti Hilla.

"Niin sinuako?" Isä mitteli tytärtään kiireestä kantapäähän. Äidiltä herahti taas itku.

"Noinko sinä ainoan lapsesi maailmalle siunaat?" nyyhki hän. "Tätä jo pelkäsinkin. Luutnantti parka! Hän surisi itsensä piloille, jos ei saisi Hildegardia. Jospa olisit nähnyt hänen ilonsa, kun minä puolestani annoin suostumukseni."

"Hm — iloinen näkyi olevan. Minä jo luulin, että annoit hänelle rahaa."

"No tuon verran jos nyt annoin, vain viisituhatta markkaa."

"Ja tuollaista teet minulta kysymättä!" Johtaja oli oikein vihainen.

*

Johtaja Kuokkasen talossa ei nyt puhuttu muusta kuin sulhasesta ja morsiamesta. Vaikka kihlakortteja ei lähetetty, niin kapioita alettiin suurella touhulla valmistaa. Ompelijat ja Esti olivat tulisessa kiireessä kankaita ja kuoseja valitsemassa, leikkaamassa, ompelemassa, nimikoimassa. Ja koko kauppala sekä koko läänikin puhui samasta asiasta. Uutinen tehosi kaikkiin kuin terva kuivaan puuhun. Kun kaksi tuttavaa tapasi toisensa kadulla tai maantiellä, eivät he sanoneet toisilleen 'hyvää päivää', kuten aina ennen, vaan: 'joko olet kuullut, että Kuokkasen Hilla on morsian!' Tyttö itse ei laiminlyönyt sopivissa jos sopimattomissakin tilaisuuksissa ähittelemästä vanhalle Ullalle: "Ähä! Sainpas sulhasen."

Kaikki olisi siis ollut mainiossa kunnossa, ellei morsiamen äitiä olisi jäytänyt ankara levottomuus: hän oli luvannut sulhaselle varustavansa paperit aivan valmiiksi kuulutusta varten. Ja jo huimaa vauhtia kuluvan kuukauden loputtua tulisi luutnantti! Määräpäivä läheni yhä. Mutta johtaja vastusti kuulutusten järjestämistä. Vasta kun ulinaa jatkui viikkokaupalla eikä isää jätetty rauhaan päivällä eikä yöllä papereista ja luutnanteista, — Hilla äiteineen niistä pälpätti kilpaa joka hetki — kimmastui hän lopulta niin, että huusi:

"Kuuluttakaa, kuuluttakaa, vaikka mustalaisen kanssa — mutta omalla vastuullanne, kuuletteko!"

Naimaintoiset kuulivat sen hyvinkin, antoivat määräyksen ajaa auton portaitten eteen sekä riensivät pappilaan, kauppalan lahden rannalle, jossa avasivat neuvottelut vanhan, kiltin rovastisedän kanssa. Asia onnistuikin hyvin.

"Koska nyt sulhanen on vieraalla maalla — eikä ole huomannut kirjallisesti pyytää, vaan ainoastaan suullisesti — ja koska ei ole epäilemisen sijaa minkään petoksen harjoittamisesta — ei myöskään väärinkäsityksestä, — kuin ei myöskään epäselvyydestä missään suhteessa — ja koska minä ja Emma, johtajan ja johtajanrouvan vanhat tuttavat ja ystävät tunnemme teidät rehellisiksi ihmisiksi — niin minä, tämän seurakunnan vanha ja tuttu paimen — ja tämän morsiamen edesluettanut rippi-isä — en tunne omassatunnossani mitään syytettä — enkä näe mitään estettä olevan kuulutusten panoon tämän tehtailijan tyttären, Rose Hildegard Marie'n ja jalkaväenluutnantin Frans Severin Klingert'in välillä aiottua avioliittoa varten — ensi kerran ensi sunnuntaina."

Morsiamen äiti oli sulaa liikutukseensa vanhan ystävän, rovastin herttaisuuden johdosta. Ja nähdessään tämän näytelmän pappilan vanhassa kansliassa pirahdutti morsiankin kaksi kyyneltä kuin herneitä pyöreistä silmistään. Hänen nykerönenänsä punoitti, ja ensi kerran elämässään hän naisellisessa kainoudessa loi katseensa alas.

Tilanahtauden vuoksi jää jatkokertomuksen loppu vielä seuraavaan numeroon.

Herkkusuut, Hei!

Hedelmä- ja makeisliike

HENRI Oy.

Heikinkatu 20 — Puhelin 35 598

Raitiotieliikenteen vaihekohta

Helsinki

lapsilleen oman sukunsa menneisyydestä, omista isovanhemmistaan lähtien. Viehättävänä kuvataan meille viime vuosisadan pappilaelämää, jonka idylliseen rauhaan uudet kansalliset virtaukset saapuvat ihmeellisinä, innostavina. Etenkin ne saavat vastakaikua pappilan nuorimmassa, Mielikki-tyttäressä, joka palaa opinhalusta, mutta ei sitä saa tyydytetyksi vain siksi, että hän on tyttö. Vasta leskeksi jäätyään ja ainoan tyttärensä häät vietettyään hänelle tulee tilaisuus itse vapaasti päättää kohtalostaan, ja hän toteuttaa unelmansa — menee vielä 39-vuotiaana seminaariin ja valmistuu opettajaksi.

Kuin vanhan tarinan vastakohtana kuvataan nykyaikaisen helsinkiläiskodin räikeä levottomuus ja henkisen elämän köyhyys. Isoäiti saa kuitenkin tilaisuuden olla Jumalan aseena johdattamassa omaisiaan oikean rauhan ja rikkauden lähteille.

"Sukupolvet vaihtuvat" on kulttuurihistoriallisesti hyvin mielenkiintoinen teos. Samalla se on myöskin vakavaa, kohottavaa lukemista, mitä me Hilja Haahden suositulta kirjailijanimeltä jo tiedämme voivamme odottaa. Suosittelemme lämpimästi!

E. V.

Uuden Huomenen asimiehille!

Toimitus kiittää kaikkia asiamiehiämme, jotka jo ovat tilauslistoja palauttaneet, mutta lausuu samalla sen toivomuksen, että tilaushankinta nyt alkuunpäästyään edelleen jatkuisi yhä suuremmalla innolla.

Lehtemme levikki on saatava suureksi, se olkoon päämäärämme. Sen vuoksi tarvitaan paljon uhrautuvaa työtä sen hyväksi.

Kustannus-Oy. Rastin johtokunta on päättänyt jakaa 10 kiitollisuuspalkintoa (hopeaesineitä) niille lehtemme asiamiehille, jotka ensi maaliskuun 15 p:ään mennessä ovat eniten lähettäneet tilauksia.

Me emme vetoa suuriin rahapalkintoihin, kuten niin monet muut lehdet, mutta me vetoamme aatteelliseen innostukseen ja asiamme kannattamisen haluun!

O/Y DAN. WARD A/B
KUKKAKAUPPA HELSINKI
E. ESPLANADINKATU 20
Puh. 37 935 ja 26 117
ALEKSANTERINKATU 48
Puh. 31 535 ja 28 982
LASIPALATSI
Puh. 62 185
Aina suuri varasto aistikkaita sidontatöitä.
Kukkatilausvälityksiä maailman kaikkiin osiin.

Kauneimmat kangasuutuudet ostatte edullisimmin meiltä
YMÄR ABDRAHIM
Iso Robertink. 11. Puh. 37 780, 37 627.

TILATKAA
UUSI HUOMEN

LAATUKAHVI
Päivän tunnus:
„LOTTA"-
kahvisekotus N:o 420.
Hinta 10:25 250 gr:n käärö.
Huom.! **Kenttäharmaa väri!**
Kysykää kaupastanne kahvilaatujamme!
LAATUKAHVI Oy.
Helsinki - Kansakouluk. 8 - Puh. 26 404

6 ILMAISTA ETUA

tarjoaa
ilmoittajilleen
YHTYNEET LEHDET Oy.

KAIKISSA NÄISSÄ
7
LEHDESSÄ JULKAISTAAN
YLEISLUONTOINEN ILMOITUS
YHDEN LEHDEN
ILMOITUSHINNALLA

AJAN SUUNTA

viittoo tietä onnellisempaan tulevaisuuteen!

Taistelulehtenä Ajan Suunta raivaa tietä kansakokonaisuuden, yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden, yksityisyritteliäisyyteen perustuvan taloustoiminnan ja siveellisesti terveen elämän suurille periaatteille.

Uutislehtenä Ajan Suunta on valppaasti, keskitetysti ja pirteästi toimitettu tarjoten lukijoilleen vain totuudessa pysyviä ja hämäräperäisten kansainvälisten propagandalähteitten värityksestä täysin vapaita uutisia.

Ilmoituslehtenä Ajan Suunta on mitä tehokkain, sillä se leviää yli koko maan ja kaikkiin kansalaispiireihin ja sen takana on satatuhantinen vakaumuksellinen kannattajajoukko.

TILATKAA AJAN SUUNTA!
LEVITTÄKÄÄ AJAN SUUNTAA!

Mk 3:—

Helsinki 1939. Kirjapaino- ja Kustannus-Oy. Liike.